

Prekentekest: Matt 5,13-16

Dere er jordens salt! Men hvis saltet mister sin kraft, hvordan skal det da bli gjort til salt igjen? Det duger ikke lenger til noe, men kastes ut og trækkes ned av menneskene. Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules. Heller ikke tenner man en oljelampe og setter den under et kar. Nei, man setter den på en holder, så den lyser for alle i huset. Slik skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen!

Slik lyder det hellige evangelium.

I dag er det for mange en spesiell dag. Mange steder tennes det lys på gravene på kirkegården. Det er Allehelgensdag. Denne dagen vekker ofte minner. Mange sitter tilbake med gode minner, men også noen med såre minner og følelser etter kjære som har gått bort. For noen gjør det godt å minnes den døde ved å tenne lys på graven. Denne dagen, julaften og nyttårsaften, er det flere som gjør det samme. I kirken møter vi stemning, salmer, orgelmusikk og bibeltekster som understreker håp og framtid.

Allehelgensdag minner oss om at døden ikke bare er sorg, men at det finnes en glede, ja en glede så stor at den kalles salighet for alle som lever og dør i troen på Jesus. Noen har bevart troen gjennom livet, fullført livsløpet og kommet fram. Det er noen som er sammen med Jesus i dag på den andre siden av døden. Sammen med Jesus er det godt å være. Bortsett fra dette vet vi ikke så mye om hvordan det er å være der. Bibelen er tilbakeholden med detaljer om slikt vi likevel ikke kan forstå, trolig fordi vi ikke har gode nok referanser i egne liv å knytte begreper til. Det er som kjent ikke lett å forklare hvordan det er å se for en som er født blind. Slik også med det som er på den andre siden. Men Jesus har fortalt i fortellingen om Den rike mann og Lasarus at i dødsriket er det to atskilte sider. Lasarus fikk det godt for han kom på den rette siden. Slik vet vi at det er godt og trygt når døden kommer for den som er hos Gud.

Hva er en helgen? Jo, en helgen er en hellig person. I oldkirken ble alle kristne kalt hellige. Paulus omtaler menigheten i Korint som «dere hellige som er kalt». Slik er alle kristne hellige. Men Bibelen forteller oss jo at alle mennesker på hele vår jord er syndere av natur og mangler ære hos Gud, altså det motsatte av å være hellige. Og dette sitter dypt. Hvordan kan mennesker da bli hellige? Vi trenger åpenbart å få en hellighet vi ikke har i oss selv, men hvor får vi den fra?

I dag har vi vært vitne til – hver gang det er dåp skjer det – en ny fødsel. Å bli døpt er i Skriften omtalt som å bli født på ny, faktisk å bli født en gang til, og denne gangen født på ny av vann og Ånd. (Joh 3,5; Ef 5,26; Tit 3,5) Det nye livet vi fikk i dåpen, det er livet i troen på Jesus, og livet i troen handler om å ha samfunn med Jesus, eller relasjon som det også heter.

Vi tenker gjerne tilbake på dem som har gått bort, og det er ikke opp til oss å bedømme deres tro. Det, hører Gud til. Det ligger ikke til vår makt å dømme noen. Gud ser til hjertene og kjenner hver og én til bunns.

I kirkens historie har helgener blitt feiret og tjent som forbilde. Slik tenker jeg også om våre alminnelige hverdagshelgener – de vi kjente som har gått foran og vist et godt eksempel gjennom det livet de levde. I bibelordet i dag nevnte Jesus to ting som kjennetegner kristne. Han sa: «Dere er jordens salt» og «dere er verdens lys.» Legg merke til at Jesus ikke sa at dere kan bli, men han sa: «Dere er».

Disse ordene er fra Bergprekenen. Den gangen så Jesus ut over forsamlingen av mennesker som trodde på ham, og han sa: «Salige er dere.» Mange tenker slik at saligheten er på den andre siden av død og grav, og bare der. Men det Jesus sa er at allerede nå har den som tror på Jesus del i det som kommer på den andre siden av død og grav. I kraft av dåpen og troen har Gud satt oss inn i sin nye sammenheng. Vi hører himmelen til!

Da Jesus sa «dere er jordens salt» og «verdens lys», sa han også noe mer: Fortsett å være det som dere allerede er! Dette er en formaning fra Jesus. For salt som mister sin kraft, det kastes, det er ikke lenger salt. Og lys som settes under et kar, det vet vi alle hvordan det går med. Flammen slukner fort på grunn av mangel på oksygen. Kjære menighet. Dere er i kraft av dåpen og troen på Jesus salt og lys. Vi skal besinne oss på å være det vi faktisk er.

Så minnet Jesus sine disipler på hvordan det er med saltet og lyset. Et lys som står i staken og skinner er det lett å se. Nå er det spekulert mye på hva saltet betyr i denne sammenhengen. Det er kjent at salt bevarer mat fra forråtnelse. I tråd med dette er det sagt at kristne kan ha en bevarende effekt på samfunnet og det bestående, og det kan ha mye for seg. Vi husker vel fra bibelhistorien hvordan Gud ville, hvis det i byen Sodoma fantes ti rettferdige, la disse ha en bevarende effekt på byen. (1 Mos 18,32) Men det fantes ikke ti rettferdige.

For det andre, det er også pekt på at salt kan strøs ut over jorden for å forhindre ugress i å vokse opp. Slik skal da også kristne bekjempe åndelig og moralsk ugress i å vokse frem. Hos oss vet vi dessuten at salt kan tine is. Og mange frosne hjerter kan ha godt av å bli tint opp med kristen nestekjærlighet.

Disse tolkningene av saltets funksjon kan ha mye for seg, men jeg vil likevel i denne prekenen fremheve en tredje mulighet, nemlig denne; saltet gjør smaken tydelig. Alle har vi erfart at salter vi maten, så blir det mer smak. Litt salt gjør en tam mat litt sterkere i smaken. Paulus skriver: «la de ordene dere taler ha salt og kraft.» Kol 4,6. Lyset og saltet har det til felles at det gjør at ting blir tydelig. Har man saltet maten, så vet man hva den smaker av. Har man tent et lys, om det så er i et bekmørkt rom, og særlig da, så ser alle lyset veldig tydelig.

«Slik skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen!» Det er ikke Gud som trenger våre gode gjerninger, og det er viktig å huske på. Det er våre medmennesker som trenger våre gode gjerninger. Legg også merke til, og det er viktig; forholdet til Gud begynner ikke med våre gode gjerninger. Ingen må tenke slik at en kan begynne å forbedre seg, begynne å rette opp de feilene og manglene en ser at en har, for så etter hvert å bli kristen. Det er mange som føler på at de ikke kan kalle seg kristen og heller ikke være en kristen før de klarer å leve mer kristelig. Det ligger til vår menneskelige natur å ville forsøke på å gjøre seg fortjent til det en tar imot.

Noen føler på stor, ja uendelig stor avstand til den hellige Gud i sin himmel, en uoverstigelig kløft. Ja, den som kjenner det slik har rett. Det er en uoverstigelig kløft mellom det enkelte mennesket og Gud, og ingen mennesker kan stige over. Men det er ikke hele sannheten. Det ligger et kors over kløften. Dette korset danner en bro fra Guds himmel til oss. Vi kan ikke komme til Gud, men Jesus Kristus kan komme til oss, ja han kom til vår jord og døde på korset for å være den broen vi trenger til Guds himmel. I Jesus er himmelen kommet nær. Han har satt oss inn i sitt rike ved dåpen og troen.

Martin Luther har sagt noe slikt som at gode gjerninger gjør ikke en mann god for Gud, men en god mann gjør gode gjerninger. Det vi gjør avspeiler med andre ord hva som bor i oss, og gjerningene er en frukt av troen. Jeg tror Gud kan gjøre langt mer gjennom oss enn vi med våre evner er i stand til å forstå. Ta derfor en bønn med på veien hjem fra kirken i dag, en bønn om at Gud må gjøre deg stadig på ny til det han har sagt at du er; lys og salt. Så ligger det også en formaning i dette om å ikke skamme seg over å være kristen, men å være tydelig, om enn i svakhet og med redsel. Det er gjerne når en fremtrer som ærlig, sårbar og menneskelig at lyset og saltet gjør virkning.

Jesus inviterer til nattverd alle som er døpt og som tror på ham. Tradisjonelt er alterringen i våre kirker halv. Den halve sirkelen skal minne oss om at det finnes i tanken en annen halvdel som for oss er usynlig. I nattverdliturgien sier vi i lovprisningen: «Ved ham (Jesus) lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel.»

Vi utgjør et større fellesskap enn det vi ser. Himmelen er nær hos oss nå. Det er mange som lovpriser Jesus og takker Gud for frelsen. En dag, forteller Bibelen, skal Jesus komme tilbake i all sin prakt og herlighet. Den dagen innbyr han sin menighet til måltidsfellesskap i sitt fullendte rike. Da skal det store fellesskapet bli synlig. Da skal de komme fra øst og fra vest, og fra nord og sør og sitte til bords i Guds rike. Den dagen blir ringen sluttet.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.